

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 6Sžk/21/2020
Identifikačné číslo spisu: 7017200235
Dátum vydania rozhodnutia: 03.02.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Jozef Milučký
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:7017200235.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci sťažovateľa (žalobcu): 1. SPS services s. r. o., so sídlom SNP 1301, Žiar nad Hronom, IČO: 44 262 884, zastúpeného Advokátskou kanceláriou IURISTICO, s. r. o., so sídlom Cimborkova 13, Košice, proti žalovanému: Národný inšpektorát práce, so sídlom Masarykova 10, Košice, v konaní o všeobecnej správnej žalobe žalobcu zo dňa 23. marca 2017 na preskúmanie opatrenia žalovaného, o kasačnej sťažnosti žalobcu proti výroku uznesenia Krajského súdu v Košiciach č. k. 7S/36/2017-40 zo dňa 11. marca 2020 o nároku na náhradu trov konania, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Košiciach č. k. 7S/36/2017-40 zo dňa 11. marca 2020 vo výroku o trovách konania z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a d'alsie konanie.

Odôvodnenie

I.

1. Krajský súd v Košiciach uznesením č. k. 7S/36/2017-40 zo dňa 11. marca 2020 podľa § 99 písm. a/ zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“) konanie zastavil. O trovách konania rozhodol v zmysle § 170 SSP tak, že žiadnemu z účastníkov konania právo na náhradu trov konania nepriznal. Zároveň podľa § 11 ods. 3, 4 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov rozhodol o vrátení súdneho poplatku žalobcovi v sume 63,30 EUR.

2. V odôvodnení uznesenia správny súd uviedol, že s ohľadom na skutočnosť, že žalobca žalobou, ktorou sa domáhal preskúmania opatrenia žalovaného, spočívajúceho vo vedení záznamu o žalobcovi v zozname fyzických osôb a právnických osôb, ktoré porušili zákaz nelegálneho zamestnávania podľa zákona č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 82/2005 Z. z.“), vzal späť, bolo potrebné toto konanie zastaviť.

3. Vo vzťahu k výroku o náhrade trov konania správny súd v odôvodnení uznesenia uviedol, že o trovách konania rozhodol v zmysle § 170 SSP, nakoľko pre aplikáciu § 171 ods. 1 SSP v danom prípade podmienky splnené neboli, keďže žalobca zvolil nesprávny prostriedok právnej ochrany

(všeobecná správna žaloba o preskúmanie opatrenia orgánu verejnej správy), hoci z už ustálenej súdnej praxe jednoznačne vyplýva, že tento sa ochrany svojich práv a právom chránených záujmov na ním v správnej žalobe prezentovanom skutkovom základe mal domáhať žalobou na ochranu pred iným zásahom orgánu verejnej správy, ktorým evidencia v zozname fyzických osôb a právnických osôb, ktoré porušili zákaz nelegálneho zamestnávania podľa zákona č. 82/2005 Z. z., nepochybne je. Rovnako tak správny súd rozhodol o vrátení súdneho poplatku vo výške 63,30 EUR, keďže k späťvzatiu žaloby došlo pred prejednaním veci.

II.

4. Proti výroku uznesenia správneho súdu o náhrade trov konania podal žalobca (ďalej aj „sťažovateľ“) prostredníctvom advokáta v zákonom ustanovenej lehote kasačnú sťažnosť z dôvodov podľa § 440 ods. 1 písm. f/, g/, a h/ SSP, navrhujúc, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnuté uznesenie správneho súdu v napadnutej časti zmenil tak, že žalobcovi prizná voči žalovanému právo na náhradu trov konania vo výške 100 %. Zároveň žiadal, aby kasačný súd uložil žalovanému povinnosť nahradiť žalobcovi trovy konania o kasačnej sťažnosti vo výške 100 %.

5. V dôvodoch poukázal na skutočnosť, že správny súd žalobcovi nepriznal nárok na náhradu trov konania, keď dospel k záveru, že žalobca zvolil nesprávny prostriedok právnej ochrany, hoci z ustálenej súdnej praxe jednoznačne vyplýva, že sa mal domáhať ochrany žalobou na ochranu pred iným zásahom orgánu verejnej správy. Namietal, že v odôvodnení napadnutého uznesenia správny súd v žiadnom smere nešpecifikoval „ustálenú súdnu prax“, z ktorej by mal vyplývať uvedený záver. V tejto súvislosti dal do pozornosti, že žalobu podal dňa 23. marca 2017, teda pred viac ako tromi rokmi. Následne dodal, že práve vo veci všeobecnej správnej žaloby preskúmal zákonnosť druhovo rovnakého vedenia a zverejnenia záznamu o žalobcovi v zozname fyzických osôb a právnických osôb, ktoré porušili zákaz nelegálneho zamestnávania, Krajský súd v Košiciach v konaní vedenom pod sp. zn. 7S/101/2016. Taktiež zdôraznil, že už v samotnej žalobe uviedol, prečo podal všeobecnú správnu žalobu, pričom na vznesené námietky správny súd reagoval jedine odvolaním sa na ustálenú súdnu prax, ktorú bližšie nešpecifikoval. V uvedenom postupe žalobca videl odňatie spravodlivosti, keď napadnuté rozhodnutie pokladal za nepreskúmateľné, postrádajúce odpovede na dostatočne konkrétne otázky žalobcu.

6. Ďalej dal do pozornosti, že v danom prípade bolo žalobou napadnuté opatrenie, ktoré má evidenčnú povahu - je zberom údajov vyplývajúcich z rozhodovacej a inej činnosti správnych orgánov, ktoré boli následne zverejnené na internete v zákonom predpísanom zozname. Výsledkom tejto činnosti je teda záznam, takéto opatrenie má dokumentárnu nie faktickú podobu, je preto irelevantné, že nie je vyhotovené v listinnej podobe, nakoľko aj úkony obsiahnuté v elektronickej podobe sa považujú za písomné. S ohľadom na uvedené mal za to, že takéto opatrenie sa má preskúmať na základe všeobecnej správnej žaloby, pretože ide o formu aktu.

7. Následne poukázal na skutočnosť, že iný zásah orgánu verejnej správy, ktorý zákon definuje ako faktický postup orgánu verejnej správy alebo postup pri výkone kontroly alebo inšpekcie nemá dokumentárnu podobu, hoci sa (zvyčajne následne) o ňom spisuje určitý záznam, ktorý však nie je ich podstatou. Ich podstatou je samotná uvedená činnosť, ktorá sa prejavuje inak ako v písomnej podobe samotného aktu. Zdôraznil, že na rozdiel od uvedeného v prípade zverejnenia žalobcu v zozname je podstatou tohto opatrenia práve samotný tento záznam, akt orgánu verejnej správy, nie iná (ďalšia) činnosť, ktorá sa prejavuje inak ako v písomnej podobe samotného aktu.

8. Súčasne uviedol, že tento zoznam vedie žalovaný podľa § 6 ods. 1 písm. r/ zákona č. 125/2006 Z. z. o inšpekcii práce a o zmene a doplnení zákona č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 125/2006 Z. z.“), pričom tento je svojou povahou verejným zoznamom správnych deliktov, z ktorej skutočnosti vyplývajú zásadné negatívne dôsledky pre subjekty, ktoré sú doňho zavedené a v ňom zverejnené. Doplnil, že zverejnením osoby v tomto zozname dochádza k negatívnemu zásahu do jej dobrej povesti. Táto osoba je zároveň vylúčená z možnosti žiadať o dotácie z verejných zdrojov, a to nie len pro futuro, ale aj

spätne. V zmysle § 6 ods. 1 písm. s/ zákona č. 125/2006 Z. z. žalovaný vedie záznamy v zozname po dobu piatich rokov, dôsledky takéhoto opatrenia sú teda dlhotrvajúce. Súčasne je uvedenie v zozname v podstate deklarovaním odsúdenia za správny delikt porušenia zákazu nelegálneho zamestnávania, a to aj napriek tomu, že sa o takomto správnom delikte právoplatne nerozhodlo. Z tohto dôvodu má podľa žalobcu uvedenie osoby v zozname povahu rozhodnutia o správnom delikte, preto mal za to, že je potrebné postupovať podľa § 30 SSP primerane aj podľa tretej časti druhej hlavy SSP.

9. Rovnako tak uviedol, že aj v prípade, ak žaloba je nesprávne označená, nie je to prekážkou pre preskúmanie zákonnosti dostatočne špecifikovanej emanácie správneho orgánu. Uvedené by teda nemalo mať za následok stratu sporu, ale len iné právne posúdenie veci žalobcom, než ku ktorému dôjde správny súd. Doplnil, že prípadné nesprávne označenie žaloby nie je dôvodom ani pre zastavenie konania, ani pre odmietnutie, ani zamietnutie žaloby. Podstatné podľa žalobcu je, že žaloba obsahuje také náležitosti, pre ktoré je možné ju prejednať v súlade s právnym názorom správneho súdu. Súčasne tvrdil, že podaná žaloba poskytovala dostatočný priestor aj pre konanie proti inému zásahu orgánu verejnej správy. Táto argumentačná línia predstavuje podľa žalobcu odklon od rozhodovacej praxe kasačného súdu v zmysle § 440 ods. 1 písm. h/ SSP, pričom je aj odňatím spravodlivosti v zmysle § 440 ods. 1 písm. f/ SSP a nesprávnym právnym posúdením podľa § 440 ods. 1 písm. g/ SSP.

10. Žalovaný vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti uviedol, že napadnuté uznesenie krajského súdu považuje za vecne správne a zákonné vo všetkých jeho častiach a navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť žalobcu smerujúcu voči uzneseniu Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 7S/36/2017 zo dňa 11. marca 2020 zamietol. V prípade, že kasačný súd dospeje k záveru, že kasačná sťažnosť je podaná dôvodne, žiadal, aby v časti uplatneného nároku na náhradu trov konania o kasačnej sťažnosti voči žalovanému bolo vzhľadom na okolnosti prípadu rozhodnuté s prihliadnutím na dikciu § 167 ods. 3 písm. a/ SSP. Označil za správny postup krajského súdu, ktorý žalobcovi nepriznal voči žalovanému náhradu trov konania s poukazom na skutočnosť, že zvolil nesprávny prostriedok právnej ochrany. Poukazujúc na § 3 písm. c/ SSP uviedol, že zápis žalobcu do registra osôb, ktoré porušili zákaz nelegálneho zamestnávania, je výlučne procesným úkonom faktickej povahy, nie je zakončený vydaním správneho aktu vo forme rozhodnutia, či opatrenia, a preto nie je možné konštatovať jeho nezákonnosť v intenciách všeobecnej správnej žaloby tak, ako to požadoval žalobca.

11. V tejto súvislosti dodal, že sa stotožnil s postupom správneho súdu aj pokiaľ ide o vylúčenie aplikácie § 171 SSP na prejednávajúcu vec, pričom sa odvolal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7M Cdo 4/2010. S ohľadom na uvedené zdôraznil, že kritérium procesného zavinenia je treba posudzovať z objektívneho hľadiska, a to vo vzťahu medzi tým, čo žalujúca strana v konaní požadovala, resp. akého výsledku sa domáhala, a skutočnosťou pre ktorú žalujúca strana neskôr vzala žalobu späť, aby bolo konanie zastavené. Ak nie je preukázané, že späťvzatie žaloby bolo odôvodnené neskorším správaním žalovaného, v takomto prípade nesie zodpovednosť na zastavení konania žalobca v dôsledku príčinnej súvislosti, ktorou je správanie účastníka konania, a teda jeho prejav vôle spočívajúci v späťvzátí návrhu.

12. Zdôraznil, že v danom prípade je zjavné, že realizovaný výmaz žalobcu z registra vo februári 2020 nebol výsledkom všeobecnej správnej žaloby zo dňa 23. marca 2017, v ktorej sa žalobca domáhal konštatácie nezákonnosti a následného zrušenia „opatrenia“ spočívajúceho v jeho zápise do zoznamu osôb, ktoré porušili zákaz nelegálneho zamestnávania. Ďalej uviedol, že tento nebol výsledkom ani argumentácie žalobcu v ďalšej žalobe, ktorou napádal zákonnosť vydaných rozhodnutí inšpekčných orgánov o vyvedení jeho zodpovednosti za toto nelegálne zamestnávanie, ktoré bolo konštatované v protokole o výsledku inšpekcie práce č. IBB-32-34-2.3/P-E24,25-16 zo dňa 30. novembra 2016. Doplnil, že Krajský súd v Banskej Bystrici svojím rozsudkom č. k. 24S/152/2017-94 zo dňa 31. júla 2018 síce zrušil tieto preskúmané rozhodnutia, avšak nie v zmysle žalobných dôvodov, ale s prihliadnutím na zmenu právnej úpravy účinnú v čase rozhodovania súdu. Dal do pozornosti, že v predmetnom rozhodnutí bolo explicitne konštatované, že žalobca nebol v konaní úspešný z dôvodov nezákonnosti napadnutého rozhodnutia uplatnených žalobcom v žalobe v lehote podľa § 181 ods. 1 SSP. V tejto súvislosti správny súd uviedol, že prvostupňový správny orgán, ako aj žalovaný v čase vydania

rozhodnutia aplikovali na zistený skutkový stav veci platný a účinný zákon a v prípade, ak by v priebehu preskúvacieho konania nebola prijatá nová právna úprava, bola by žaloba žalobcu zamietnutá ako nedôvodná.

13. Následne poukázal aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Asan/25/2018 zo dňa 25. septembra 2019, vo vzťahu ku ktorému uviedol, že v intenciách záverov vyslovených v tomto rozhodnutí je možné konštatovať, že nie je naplnená žiadna z podmienok pre aplikáciu zásady zavinenia v zmysle § 171 SSP, keďže neexistuje vzťah medzi tým, čo žalobca v konaní požadoval a skutočnosťou, pre ktorú neskôr vzal žalobu s takto formulovaným petitom späť.

III.

14. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd kasačný (§ 438 ods. 2 SSP) preskúmal uznesenie krajského súdu v napadnutej časti z dôvodov a v rozsahu uvedenom v kasačnej sťažnosti sťažovateľa (§ 453 ods. 1 a 2 SSP) postupom bez nariadenia pojednávania (podľa § 455 SSP) a po jej preskúmaní dospel k záveru, že kasačná sťažnosť je dôvodná.

15. V predmetnej veci bolo potrebné zaujať právny názor k aplikácii ustanovenia § 170 písm. b/ SSP resp. § 171 ods. 1 SSP upravujúceho náhradu trov konania v prípade zastavenia konania podľa § 99 písm. a/ SSP.

16. Podľa § 170 písm. b/ SSP žiaden z účastníkov konania nemá právo na náhradu trov konania, ak konanie bolo zastavené.

17. Podľa § 171 ods. 1 SSP, ak účastník konania procesne zavinil odmietnutie žaloby alebo zastavenie konania, správny súd prizná trovy konania ostatným účastníkom konania.

18. Podľa § 6 ods. 1 SSP správne súdy v správnom súdnictve preskúvajú na základe žalôb zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, opatrení orgánov verejnej správy a iných zásahov orgánov verejnej správy, poskytujú ochranu pred nečinnosťou orgánov verejnej správy a rozhodujú v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

19. Podľa § 6 ods. 1 písm. s/ zákona č. 125/2006 Z. z. národný inšpektorát práce vedie centrálny verejne prístupný zoznam fyzických osôb a právnických osôb, ktoré v predchádzajúcich piatich rokoch porušili zákaz nelegálneho zamestnávania, s uvedením ich obchodného mena, miesta podnikania fyzickej osoby a sídla právnickej osoby, identifikačného čísla, dátumu zistenia porušenia zákazu nelegálneho zamestnávania a dátumu nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia o uložení pokuty.

20. Sťažovateľ namietal, že správny súd vec v časti rozhodovania o trovách konania nesprávne právne posúdil (kasačný dôvod podľa § 440 ods. 1 písm. g/ SSP). V tejto súvislosti kasačný súd poukazuje na to, že nesprávnosť aplikácie objektívneho práva správnym súdom je zapríčinená chybným výberom normy hmotného práva alebo procesného práva, ktorá vo svojej hypotéze nemá také predpoklady, aké vyplývajú zo zisteného skutkového stavu. Nesprávne právne posúdenie veci správnym súdom konkrétne spočíva v tom, že súd použil nesprávnu právnu normu, alebo síce aplikoval správnu právnu normu, ale ju nesprávne interpretoval, a napokon právnu normu síce správne vyložil, ale na zistený skutkový stav ju nesprávne aplikoval. Práve tento právny rámec aj vymedzuje potrebné medze skutkového zistenia.

21. V súvislosti s uvedeným kasačný súd musí zdôrazniť, že v aplikačnom postupe krajského súdu pri rozhodovaní o náhrade trov konania zistil pochybenie v otázke právneho posúdenia odôvodňujúce potrebu zrušenia napadnutého uznesenia krajského súdu v uvedenej časti. Súd konštatuje, že kasačná sťažnosť sťažovateľa proti uzneseniu krajského súdu v časti trov konania bola vo svojej podstatne postavená na námietke, že krajský súd vec nesprávne právne posúdil, keď vyslovil, že žalobca zvolil nesprávny prostriedok právnej ochrany - všeobecnú správnu žalobu, hoci z ustálenej súdnej praxe jednoznačne vyplýva, že sa mal domáhať ochrany žalobou na ochranu pred iným zásahom orgánu

verejnej správy, a preto v danom prípade neboli splnené podmienky pre aplikáciu ustanovenia § 171 ods. 1 SSP a o trovách konania rozhodol podľa § 170 SSP tak, že žiadnemu z účastníkov konania právo na náhradu trov konania nepriznal.

22. Kasačný súd z obsahu súdneho spisu zistil, že sťažovateľ bol žalovaným zavedený do Zoznamu fyzických osôb a právnických osôb, ktoré porušili zákaz nelegálneho zamestnávania (zákon č. 82/2005 Z. z.), dostupnom na , pričom po identifikačných údajoch žalobcu sa v zázname uvádza ako dátum kontroly 12. december 2016, avšak neuvádza sa údaj o právoplatnom postihu. Odo dňa 17. februára 2020 však už žalobca nie je evidovaný v predmetnom zozname. Krajský súd o žalobe voči opatreniu žalovaného rozhodol napadnutým uznesením, ktorým konanie o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia zastavil v zmysle § 99 písm. a/ SSP a žiadnemu z účastníkov konania právo na náhradu trov konania nepriznal v zmysle § 170 písm. b/ SSP.

23. Kasačný súd dáva do pozornosti, že obsahom iného zásahu orgánu verejnej správy je faktický postup vykonaný pri plnení úloh v oblasti verejnej správy. Na rozdiel od rozhodnutia alebo opatrenia má iný zásah orgánu verejnej správy čisto faktickú povahu a je výsledkom okamžitého (bezprostredného) uplatnenia oprávnenia orgánu verejnej správy na mieste samom. Opätovne však musí ísť o oprávnenie týkajúce sa zákonom ustanovenej pôsobnosti (plnenia úloh) orgánu verejnej správy v oblasti verejnej správy. Aj pri inom zásahu orgánu verejnej správy sa vyžaduje, aby sa tento navonok prejavil, a to priamym dotykom na právach, právom chránených záujmoch alebo povinnostiach fyzickej a právnickej osoby. Posudzovanie existencie tohto priameho dotyku u takejto osoby, ktorá je logicky v pozícii žalobcu, bude pritom prísne individuálne v závislosti od osobitostí konkrétneho prípadu.

24. Vo vzťahu k uvedenému kasačný súd poukazuje mutatis mutandis na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Sžz/2/2013 zo dňa 31. októbra 2013, v ktorom vyslovil: „Definovať nezákonný zásah nie je ani dosť dobre možné, pretože pod tento pojem spadá veľké množstvo faktických činností orgánov verejnej správy, ku ktorým sú oprávnené na základe rôznych zákonov. Jedná sa o úkony všeobecné, neformálne, ktoré nemajú formu rozhodnutia, napriek tomu sú záväzné voči osobám, proti ktorým smerujú, a tie sú povinné na ich základe niečo konať, nejakej činnosti sa zdržať alebo strpieť. V tomto smere možno poukázať na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v rozsudku č. k. 8Sžz/1/2010-80 z 27. januára 2011, podľa ktorého „z ustanovenia § 250v OSP vyplýva, že ide o súdnu ochranu pred faktickými nezákonnými zásahmi orgánov verejnej moci, ktoré nie sú rozhodnutím alebo iným individuálnym aktom“. Dnes už ustálená judikatúra považuje za zásah nezákonný, resp. v širšom zmysle protiprávny útok orgánov verejnej moci proti subjektívnym verejným právam fyzickej alebo právnickej osoby spočívajúci v postupoch orgánu verejnej správy alebo v jeho činnosti, úkone, pokyne, prípadne nečinnosti. Musí ísť o priamy zásah do subjektívnych verejných práv (napr. porušenie práva na život, práva na osobnú slobodu, práva na ochranu vlastníctva, práva na ochranu obydlia a pod.). Takýto zásah orgánu verejnej správy správny súd nemôže zrušiť, môže však správneho orgánu zakázať, aby v porušovaní dotknutého práva pokračoval, a ak je to možné správneho orgánu prikázať, aby obnovil stav pred zásahom. Cieľom ochrany podľa § 250v OSP je teda ukončenie nezákonného zásahu správneho orgánu, proti ktorému sa fyzická alebo právnická osoba nemôže brániť inými prostriedkami. Za „zásah“ sa obyčajne považujú aktívne úkony správnych orgánov alebo iných súčastí verejnej správy v rámci výkonu verejnej moci, súvisiace väčšinou s výkonom správnej činnosti, ktorú správna náuka označuje ako „správny dozor“ (napr. autoritatívne úkony príslušníkov polície, vojenskej polície či iných vojakov, príslušníkov väzenskej a justičnej stráže, príslušníkov colnej správy, strážnikov obecnej polície (typicky rôznych policajných prechmatov), ale napr. tiež úkony úradných osôb pri výkone štátneho stavebného dohľadu, daňovej kontroly, či neoprávnený výkon exekúcie atď.).“.

25. Vzhľadom na uvedené kasačný súd dospel k záveru, že postup žalovaného v tejto veci nie je možné vyhodnotiť ako iný zásah orgánu verejnej správy. V danom prípade zákonný prostriedok právnej ochrany predstavuje všeobecná správna žaloba, pričom opatrenie žalovaného, ktorým bol žalobca zapísaný do zoznamu fyzických osôb a právnických osôb, ktoré porušili zákaz nelegálneho zamestnávania, je spôsobilým predmetom súdneho prieskumu v správnom súdnictve. Preto aj na

námietku sťažovateľa, spočívajúcu v tvrdení, že žalobou je napadnuté opatrenie, ktoré sa má preskúmať na základe všeobecnej správnej žaloby, pretože ide o formu aktu, pričom iný zásah orgánu verejnej správy, ktorý zákon definuje ako faktický postup orgánu verejnej správy alebo postup pri výkone kontroly alebo inšpekcie nemá dokumentárnu podobu, keď jeho podstatou je samotná uvedená činnosť, ktorá sa prejavuje inak ako v písomnej podobe samotného aktu, je nevyhnutné prihliadnuť ako na opodstatnenú.

26. Kasačný súd ďalej uvádza, že v prípade zastavenia konania sa pri rozhodovaní o náhrade trov konania vo všeobecnosti postupuje podľa § 170 písm. b/ SSP, v zmysle ktorého žiaden z účastníkov konania nemá právo na náhradu trov konania. Z tohto ustanovenia však zákon pripúšťa výnimku, ktorá je ustanovená v § 171 ods. 1 SSP. Súd pri rozhodovaní o trovách zastaveného konania musí najprv posúdiť, či nie sú splnené zákonné podmienky na použitie § 171 ods. 1 SSP, teda či nejde o uvedenú výnimku, a len v prípade, že to tak nie je, rozhodne o trovách zastaveného konania podľa § 170 písm. b/ SSP. Ustanovenie § 171 ods. 1 SSP predpokladá zavinenie niektorého z účastníkov konania na zastavení konania, toto zavinenie môže byť na strane žalobcu aj žalovaného. Náhrada týchto trov sa prisudzuje bez ohľadu na výsledok správneho súdneho konania.

27. Ďalej kasačný súd zdôrazňuje, že v tunajšom konaní dôvodom späťvzatia žaloby bola skutočnosť, že odo dňa 17. februára 2020 žalobca už nie je vedený v zozname fyzických a právnických osôb, ktoré porušili zákaz nelegálneho zamestnávania. V prípade, že žalobca vezme žalobu späť z dôvodu, že ním napadnuté rozhodnutie resp. opatrenie bolo zrušené alebo zmenené mimo konania o preskúmaní jeho zákonnosti súdom, je však namieste skúmať, či možno niektorému z účastníkov pripísať procesnú zodpovednosť za to, že žaloba bola vzatá späť. Pritom však nemožno uplatňovať bez ďalšieho záver, že ak nie je zavinenie na strane žalobcu, je automaticky na strane žalovaného, a naopak.

28. V tejto súvislosti kasačný súd poukazuje aj na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I.ÚS 196/09-285 zo dňa 10. septembra 2009, v ktorom súd k zásade procesnej zodpovednosti za zavinenie uviedol: “Vo všeobecnosti platí, že náhradu nákladov konania ovláda zásada úspechu vo veci, ktorá je doplnená zásadou zavinenia. Zmyslom využitia zásady zavinenia je sankčná náhrada nákladov konania, ktoré by pri jeho riadnom priebehu nevznikli, uložená rozhodnutím súdu tomu, kto ich vznik zaviniel. Pri zastavení konania je potom pre vyriešenie otázky náhrady nákladov konania kľúčové zistenie, či, a pokiaľ áno, ktorý z účastníkov z procesného hľadiska zastavenie konania zaviniel. Kritérium procesného zavinenia je potom treba posudzovať z objektívneho hľadiska, a to vo vzťahu medzi tým, čo žalujúca strana v konaní požadovala, resp. akého výsledku sa domáhala, a skutočnosťou, pre ktorú žalujúca strana neskôr vzala žalobu späť s tým, aby konanie bolo zastavené. Ak nie je preukázané, že späťvzatie žaloby bolo odôvodnené neskorším správaním žalovaného, ktorý sa celkom či v relevantnom rozsahu zachoval v zmysle žalobnej požiadavky, potom nie je dosť dobre možné nachádzať súvislosť, a teda ani procesné zavinenie medzi jeho správaním vo vzťahu k žalobnej požiadavke (petitu). Inými slovami, použitý termín „zavinenie“ nemožno interpretovať - čo zodpovedá aj ustálenej judikatúre - v doslovnom jazykovom zmysle, ale vo vzťahu príčinnej súvislosti, v ktorom príčinou je správanie účastníka konania (teda aj jeho prejav vôle spočívajúci v späťvzati návrhu).“

29. Najvyšší súd Slovenskej republiky z uvedených dôvodov uznesenie Krajského súdu v Košiciach č. k. 7S/36/2017-40 zo dňa 11. marca 2020 v napadnutej časti výroku o trovách konania zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie (§ 462 ods. 1 SSP). Úlohou krajského súdu bude v ďalšom konaní rozhodnúť o náhrade trov konania v súlade s vysloveným právnym názorom kasačného súdu s tým, že krajský súd rozhodne aj o nároku na náhradu trov kasačného konania (§ 467 ods. 3 SSP).

30. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 veta tretia zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu n i e j e prípustný opravný prostriedok.